

ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЩОДО ПРИПИНЕННЯ РОБІТ З ПОШУКУ ТІЛ ЗАГИБЛИХ У ЗАВАЛАХ

Наконечний Д.О., курсант, НУЦЗ України
НК – Федоренко Д.С., к.і.н., НУЦЗ України

Рішення про повне припинення пошукових робіт після завершення етапу порятунку живих є одним із найскладніших управлінських рішень на місці надзвичайної ситуації. Воно має суттєві соціальні та юридичні наслідки, тому потребує чіткої процедури, що зменшує ризик передчасного завершення і водночас враховує межі безпеки для особового складу. Таке рішення приймає керівник робіт із ліквідації наслідків НС на підставі узагальнених даних штабу та за погодженням із правоохоронними органами, із обов'язковим документуванням підстав і фіксацією відповідальних осіб.

Першою умовою є фінальна звірка інформації про зниклих. На цьому етапі уточнюється перелік осіб, які могли перебувати в зоні руйнування (за даними адміністрації об'єкта, житлових служб, свідчень та заяв родичів), окремо формулюються списки врятованих та ідентифікованих загиблих, після чого виконується підсумкова перевірка «потенційні – врятовані – ідентифіковані». За повного збігу даних можливий перехід до офіційного завершення робіт.

Якщо існують розбіжності, обов'язково оцінюється повнота розбору завалу та обстеження всіх потенційних місць перебування тіл: досягнення «нульової відмітки», перевірка підвальних/напівпідвальних приміщень, технічних колекторів і шахт у зоні руйнування, а також суміжних приміщень, куди могли бути відкинуті тіла. За наявності необстежених ділянок роботи продовжуються до усунення прогалів із повторною перевіркою виконання умов.

У виняткових випадках, коли повнота робіт підтверджена, але частина осіб не встановлена, проводиться комісійна оцінка ризиків і доцільності подальших дій. До комісії залучаються керівник робіт, представники поліції/прокуратури та інженери-будівельники, за потреби судово-медичні експерти.

Підставами можуть бути доведений критичний ризик для життя рятувальників через неможливість стабілізації небезпечних конструкцій або технічна неможливість виявлення решток унаслідок тривалого впливу надвисоких температур. Результатом є комісійний акт із детальним обґрунтуванням причин, який у правовому полі слугує підставою для припинення пошуку за відсутності повного збігу за списками.

Офіційне завершення робіт оформлюється письмовим наказом (розпорядженням) керівника робіт із фіксацією часу та підстав (результати звірки або комісійний акт), після чого організовується інформування родичів зниклих безвісти (за участю психологів) та передача місця події відповідним органам для подальших слідчих або відновлювальних дій.

Ключовою запобіжною вимогою є недопущення передчасного припинення: за наявності невстановлених осіб завершення можливе лише за умови документально підтвердженої об'єктивної неможливості продовження робіт і погодження з правоохоронними органами.

ЛІТЕРАТУРА

1. INSARAG Guidelines 2020 / International Search and Rescue Advisory Group (INSARAG). Geneva : OCHA, 2020. Vol. I–III.